

Cuprins

<i>În loc de prolog</i>	9
Lumea cea mică	17
Cuvintele secrete	45
Anotimpurile scurte	73
Vârsta amintirilor	93
Locuri unde te duci	109
Locuri de unde nu te întorci	129
Paradisul nu e pentru toți	159
Vremea de rămas-bun	179
Azi, primii pași	199
Ca pietrele în mare	219
Nisip în ochi	243
Soi rău	271

Rosa Ventrella

Povestea unei familii perfecte

Traducere din limba italiană și note
de Gabriela Lungu

POLIROM
2019

În primele luni de școală m-am descurcat destul de bine. Sora Linda mă lăuda des, făcând astfel să crească în mine dorința de a face totul bine. Eșecurile fetelor cu bani aprindeau speranța că, dincolo de lumea în care crescusem, pot exista legi care nu sunt imuabile, că oricine poate să-și construiască propriul viitor prin propriile acțiuni. Continuam să mă uit plină de admirație la anumite colege, la rochiile lor frumoase care fluturau sub uniformă, la felul lor de a vorbi, un vocabular care părea întotdeauna mai bogat decât al meu. Am hotărât însă să accept fără probleme superioritatea și deci și violențele unei anume Paola Casabui, care a devenit cea mai teribilă dușmancă a mea. Era fiica unui faimos avocat din Bari. Visa să devină și ea o figură importantă a tribunalului, era frumoasă, avea părul lung și strălucitor ca al păpușilor, forme deja pronunțate și o limbă ascuțită și pricepută, în stare să amuțească orice interlocutor. O Maddalena în versiune cultă.

Uneori se oprea să mă privească, cu mâinile în șold și bărbia ridicată, cu un aer sfidător. „De Santis”, mârâia, „mă întreb cum a ajuns una ca tine aici?”.

Și chiar dacă n-o puteam suferi, tăceam, pentru că între pereții cenușii ai institutului îmi jucam salvarea și nu i-aș fi permis niciodată fandositei ăleia să-mi stea în cale.

Dimineața îi povesteam de-a fir a păr lui Michele ce mi se întâmpla la școală. Rucsacul lui era tot timpul gol, acoperit cu mâzgăleli făcute cu pixul pe stofa de un albastru strălucitor.

— Tu nu-ți cari cărțile cu tine? îl întrebam.

— La ce mi-ar folosi? Le știu pe toate pe de rost.

Îmi spusese că nu-i e foarte simpatic profesorul de literatură, căruia îi spunea „zombi”, pentru că era înalt și foarte slab, avea pielea ca hârtia velină, cearcăne și tâmplele străbătute de zeci de vinișoare albastrii.

— Căcatul ăla, spunea, referindu-se la profesor, odată și-odată îi arăt io lui!

Când vorbea așa, mă uitam la el stupefiată. Școala cea nouă crease o diferență între timpul trecut și cel actual, iar în cel actual cartierul apărea deseori în ochii mei ca un loc străin.

— Michè, da' tu știi că, dacă nu studiezi, rămâi repetent?

— Cui îi pasă, Mari, pe mine școala mă scârbește.

Parcurgeam restul străzii până la Teatrul Petruzzelli, puricând răutățile lui Casabui și gelozia fetelor bogate, dar nu prea istețe. Apoi imitam accentul surorii Linda, vocea ei guturală și râdeam amândoi cu poftă până la sosirea autobuzului.

— Deci ne vedem mâine, mă saluta scărpinându-se la ceafă.

Îi zâmbeam și îl priveam în timp ce-și arunca în aer rucsacul ca un clovn ca să-mi atragă atenția. Cu fața lui rotundă, de băiat curat, care plăcea tuturor. Lumea îl considera inofensiv, prea taciturn și politicos, deci nefiind în stare să facă rău nici măcar unei muște. Aproape că uitam al cui fiu e și uneori, când eram cu el, îmi venea în minte vremea copilăriei și mă teroriza gândul că, într-o bună zi,

Michele ar putea să manifeste același comportament sălbatic ca al tatălui, ca o substanță veninoasă care mai devreme sau mai târziu i-ar fi schimbat aspectul. Mă convingeam de absurditatea aceluși gând, care revenea totuși uneori, torturându-mi visele. Erau vise, mereu aceleași, îngrozitoare și din cauza mirosului pe care-l simțeam în nări dimineața, când mă trezeam, un miros de pipi de pisică și alge putrede. Rătăceam printre stufărișuri necunoscute până când, la un moment dat, recunoșteam ruina de la Torre Quetta. Mă ghemuiam printre stânci, spionând marea de departe. Atunci îl vedeam pe Michele, zăcea golit și mut, viermii îi ieșeau din gură și din orbite, întindea o mână, vie încă, să ceară ajutor, dar eu țipam, țipam și atunci când mă trezeam, și mama alerga să vadă dacă mă simțeam bine.

— Tu ai prea multă fantezie, Mari, creierul tău nu se odihnește nici măcar noaptea. Asta pentru că atunci când erai mică erai somnambulă.

Vincenzo bombănea pentru că îl treziseră țipetele mele. Se întorcea pe partea cealaltă și mă certa spunându-mi să nu-i mai stric somnul, pentru că dimineață trebuie să mergă la muncă. Dar tot Vincenzino, într-o seară, m-a ajutat să înțeleg exact sensul aceluși vis.

Se apropia Crăciunul și cartierul, împodobit de sărbătoare, părea aproape un loc magic, cu becurile colorate care luminau balcoanele, cometele care atârnavă între o fațadă și alta a caselor și ieslele sfinte pe care câțiva bătrâni le construiseră cu mâinile lor la intrarea în case. Sora Linda ne dăduse o lucrare de control despre sensul acestei sărbători. Iar eu vorbisem despre magia luminilor, despre bucuria din sufletele copiilor care așteptau darurile, despre familia reunită,

alături de bunica Antonietta și, în unii ani, și de bunica Assunta și mătușa Carmela, despre timpul petrecut desfășurând mandarine cu care să umplem cartelele de tombolă, despre cum bunica făcea să răsunе *tic-tac*-ul anilor trecuți povestind despre copilăria băieților ei, a mamei și a mătușii Cornelia.

Surorii Linda îi plăcuse atât de mult lucrarea mea, încât hotărâse s-o citească și în clasele a șaptea și a opta.

— Ați auzit melodia? întrebases cu ochi strălucitori. Fetele o priviseră fără să înțeleagă.

— Măgărițelor, adăugase bătând cu pumnul în catedră, melodia cuvintelor. Zici că-i o orchestră.

Trăisem intens momentul de fericire, accentuat de expresia furioasă a lui Casabui, care mă fixa de parcă ar fi spus: „Să vedem data viitoare ce știi să faci“. Am povestit întâmplarea acasă și mama s-a bucurat. Tata n-a spus nimic, dar seara, după cină, a întins mâna căutând-o pe a mea. I-am dat-o, ca de obicei, timid și cu grijă de parcă frigea. Am stat așa câteva minute, așteptând ca din degetele noastre căldura să topească în mine supărări adormite și niciodată spuse. În acele momente inevitabile ale vieții în care am fost obligată să fac bilanțul lucrurilor frumoase și al celor urâte, gesturile acelea rare de afecțiune cu tata făceau parte din clipele cele mai prețioase. Pe vremea aceea însă, învățasem să nu-mi manifest prea tare bucuria, pentru că destinul, trișor malefic, stă mereu la pândă, gata să te păcălească.

— Mergem să vedem ieslele sfinte? m-a întrebat Vincenzo cu o privire șireată.

— Da, bună idee, Maria. Du-te, du-te cu Vincenzino, a intervenit mama.

I-am făcut semn că da și l-am urmat. Bătea un vânt puternic, rece și înțepător, care ridica gunoaiele de pe stradă, le învârtea prin aer, apoi le lăsa să cadă pe pământ.

În piața Mercantile era o agitație puțin tristă. În perioada de dinaintea Crăciunului piața era deschisă și seara. Câțiva vânzători plecaseră deja, iar alții începeau să-și strângă tarabele. Pe jos rămăseseră coji de alune, semințe, hârtii și rahat de câine.

— Și ieslele? am întrebat.

— Așteaptă, o să vezi ce iesle frumoase.

Cunoșteam chicotitul acela răutăcios. Aproape că mă speria.

— Știi că în fiecare dimineață Michele Crudu te conduce până în stația de autobuz.

A luat de pe jos o alună cu coajă și a dus-o la gură.

— Și ce-i cu asta? În plus, îl cheamă Michele și gata. Crudu e taică-su.

— Și tu crezi că așchia sare departe de trunchi?

L-am privit cu un aer întrebător, oprindu-mă pe fiecare detaliu al corpului său, cum nu mai făcusem vreodată: umerii ascuțiți, toracele mic, fața uscățivă, triunghiulară, cu bărbia abia conturată. Am observat că frumusețea îi părăsise chipul, lăsându-l nelocuit.

— Da' tu știi ce face Crudu acasă la el?

Am tâțâit. Eu îmi aminteam numai de soția tânără și de gemenii cu ochi mari.

— Ei, atunci, uită-te, uită-te.

M-a apucat de braț și m-a îndemnat să trag cu ochiul prin ușă. Șovăiam, dar în același timp eram curioasă, așa că am deschis încet ușa, care nu era încuiată cu cheia. Mi-au trebuit câteva minute ca să recunosc siluetele din camera întunecată, apoi m-am întors către Vincenzo care râdea.

— Uită-te, uită-te, continua să mă împingă de la spate.

Atunci am zărit o fată slabă ca un țâr, cu un aspect extrem de fragil, care traversa camera sprijinind-o pe alta care era atât de mică, încât părea o fetiță. Ținea capul în jos și brațele îi atârnau ca și cum ar fi fost leșinată sau adormită. Puțin mai încolo un băiat înalt și robust înainta către cele două fete. Mi se părea că iese dintr-o altă dimensiune, prea frumos, prea musculos și dichisit, prea perfect ca să aparțină aceluși loc.

— Îl știi pe ăla?

Am clătinat din cap.

— E fratele mai mare a lu' Michele.

— Fratele mai mare? Păi ăla nu-i Carlo?

— Carlo e mai mare decât Michele, dar nu-i cel mai mare dintre toți. Ăla-i primu' născut, moștenitorul lu' Nicola Crudu.

Mi-am coborât privirea, terorizată la gândul ca ar putea să mă vadă. De ce Michele nu mi-a vorbit niciodată despre el? De ce voia să-l țină ascuns?

— Toți îi zic Tancu și-aici comandă chiar mai mult decât taică-su!

— Comandă? Ce zici tu acolo, Vincè?

— Vezi cu ochii tăi, îmi făcu semn să pândesc în continuare.

Tancu s-a apropiat de una dintre femei și i-a întins un garou și niște seringi pe care ea le-a primit cu stângăcie. Atunci am observat că în cameră mai era un băiat, așezat pe un pat desfăcut. Își ținea brațul și fixa cu o privire goală crăpăturile din cărămizi.

— Ce-i mizeria asta, Vincè?

— Astea-s porcăriile pe care le face familia prietenului tău. Tancu închiriază camere la drogați, Mari. Aici vin să se-nțepe. Toți din cartier știu. Acum știi și tu.